

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

AQUEST NÚMERO 10 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ I REDACCIÓ: LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MIG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ:
Fóra de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—ESTRANGER, 2'50

TEMPS QUE TORNEN

Quan se tracta de la Llibertat en perill, no hi hà més, ressucita en Garibaldi!

Parla l'August Bebel

A tres anys, en el Congrés celebrat a Jena per la Democràcia Social, l'August Bebel parlà de la guerra. Les seves paraules d'aleshores semblen dictades pel pressentiment i són una crítica formidable dels actuals horrors.

Les paraules d'en Bebel són avui d'una palpitant actualitat.

Per a que nostres lectors se'n facin càrrec anem a transcriure alguns fragments del seu discurs:

«En l'any 1893, quan se va incloure en l'ordre del dia del Reichstag la proposició referent a la reforma militar i nosaltres ens oposàrem a ella, indicant especialment les funestes conseqüències que una guerra gran havia de dur-nos, va pendre la paraula el canceller Caprivi.

Caprivi era un dels primers generals alemanys, i declarà:

«Tan aviat com se declari la guerra, apareixeran exèrcits com mai s'han vist en el món, com mai han sigut manats per cap general. Quin ha d'ésser el seu resultat? No hi hà ningú que ho sàpiga. Per lo que a Alemanya es refereix, des del primer dia de mobilització serà cridat fins el darrer home útil per a la guerra.

«El nombre d'homes mobilitzables era, en altres temps, de quatre mil·lions; avui seria de quatre i mig a cinc, i si es feia la segona crida del «Landstrum»—cosa que succeiria—seria de cinc i mig a sis i mig milions d'homes.

«Això portaria terribles perturbacions. Mil·lions de treballadors serien separats de llurs famílies, que no tindrien pa ni els en podrien oferir. Els valors públics sofririen un descens, a causa del qual mil·lions de famílies acomodades se convertirien en mendicants.

«Paralitzada l'exportació, s'interrompíria nostre gran comerç mundial i la feina en nostres fàbriques i tallers, excepte en els que treballessin per a la guerra.

«En tots els reconcs d'Alemanya hi haurà manca de treball i carestia de recursos. La importació de subsistències se tancarà del tot, o al menys en gran part. Els preus dels queviures arribaran a altures inaudites, encara que actualment ja sembli que són prou elevats. Tot això significa fam general. Que pot néixer, doncs, d'una situació així? Aleshores les masses demanaran la vaga general; cridaran demanant pa i feina. Aquesta serà la situació de les coses.

«Qui haurà d'auxiliar a les famílies dels sense feina? Per això no hi haurà diner. Les caixes dels sindicats se trobaran en la bancarrota; no podran proporcionar els socors necessaris; no podran tampoc fer-ho els Municipis ni l'Estat, ja que la mobilització de l'exèrcit de mar i terra haurà de costar quaranta-cinc mil·lions de marcs per dia; mil trescents cinquanta mil·lions de marcs en un mes!

«I ara imagineu-vos la mateixa guerra amb el desenrotlló pres desde 1870.

«Quan, fa alguns anys, se verificà en l'Alsàcia-Lorena una gran maniobra sots la direcció del mariscal de camp comte de Haezeler, a l'acabar-se declarà aquest quefe: «La maniobra ha resultat molt bonica; però ara jo pregunto: si això anés de veres, què tindríem de fer amb els cadavres, i, sobre tot, on tindríem de portar els ferits?»

«També soc parlat jo amb persones enteses sobre la possibilitat d'obtenir medis econòmics.

«Recordau lo que succeí l'any 70. Bismarck va exigir al Reichstag cent vint milions de talers. Aquests cent vint milions de talers s'oferien al 88 per 100; de manera que qui es suscribia per cent talers no tenia que pagar-ne més que 88, ademés se li assegurava el 5 per 100.

«I el resultat? En comptes de cent vint milions de talers, se suscribiren no més que seixanta-vuit mil·lions.

«En canvi França cobria els seus set cents mil·lions fins a l'últim centim.

«Jo soc saludat amb satisfacció, ho confesso, la paüra que aquí va sentir-se davant els rumors d'una guerra i el moviment dels ciutadans que's precipitaren a les caixes d'Estalvi.

«—Ah!—deia jo, aleshores,—això és molt

sà per als de dalt, que no havien vist aquestes coses. Quants, dels que avui viuen, han presenciat la guerra del 70; com homes capaços de jutjar-la?

«Com desitjava lliurar-se en Bismarck de la segona topada amb França!

«Molts dels que parlen lleugerament de la guerra amb França diuen que l'acabarien aviat.

«Però militars entesos asseguruen que en cap manera podríem acabar-la tan prompte com en 1870. I que difícil fou allò!

«Mes, tot lo que aleshores tingué que sofrir el poble i l'exèrcit, no ho diuen els llibres.

«Qui ha vist la necessitat, la miseria, la manca de treball d'aquell espantós hivern de 1870 al 1871, no pot desitjar jamai una segona edició.

«I lo que podrà succeir hauria d'ésser infinitament pitjor, més terrible i en cap manera comparable amb lo que va ocórrer en l'any 70.»

Bebel, al dir això, no podia imaginar-se encara que'l seu desgraciat país fos portat a una lluita amb Anglaterra, Rússia, Bèlgica i amb el Japó.

Se referia solament a França!

X. X.

Les conseqüències d'aqueixa guerra començada, i que constitueix el més gran delictes que recorda l'història, seràn espantoses, tant per la desfeta de vides humanes com per la misèria que's produirà a Europa.

Convé que'l proletariat, que és el que sofreix l'immens sacrifici, un cop acabada, sàpiga allunyar totes les formes de govern que basen la seva existència en la força i en la pinxeria.

Veiam si l'Europa, després d'aqueix terrible exemple de barbarie, sabrà enviar a passeig l'imperialisme, i organitzar-se democràticament.

Les nostres denúncies

DEL valent i popular diari republicà *El País*, de Madrid, copiem el següent solt, tot agraint a l'estimat colega, tant les carinyoses paraules que'ns dedica, com la bona intenció que enclouen:

«La persecució de La Campana de Gracia»

«Es irritante lo que hacen las autoridades germanófilas y clericales de Barcelona con el primer semanario satírico de España.

«En Barcelona se permite insultar soezmente a Francia, diciendo que los reservistas son *apaches*; pero en Barcelona se denuncia a LA CAMPANA DE GRACIA por haber puesto en caricatura al kaiser. ¿Qué neutralidad es esa, señor Dato?

«El último número publicado antes de saberse que el Papa estuviese gravemente enfermo, fué denunciado por un chispeante diálogo entre Cristo y su representante en la tierra.

«Poca cultura literaria debe de tener el denunciador cuando ignora los muchos trabajos escritos sobre un tema análogo desde Víctor Hugo a Julio Burell, no olvidando al poeta Curros.

«No sólo sentimos las denuncias del querido colega, sino que protestamos contra la inicua, infundada persecució de que está siendo víctima.»

PIUS X

PIUS X ha passat a l'història. A l'història? Millor direm que ha passat a la catalogació, com un nombre més, impersonal i anònim; una xifra,

més que un personatge. Lo immortal, en tot cas, serà la xifra, i no el nom. Se coneixerà que hi ha hagut un Pius X perquè hi haurà tal volta un Pius XI, i se l'oblidarà dolçament com s'ha oblidat a un Pius III, a un Pius IV, a un Pius VIII; com no s'ha oblidat, en canvi, a un Pius II, aquell celebrat Eneas Silvi Piccolomini en qui pujava al Pontificat la Renaixença humanista. En quant als altres Pius, el V és, per a nosaltres, més famós com a inquisidor crudel de Giordano Bruno que com a promotor de la creuada de Lepant; el VI i el VII són els papes de la captivitat francesa, i el IX és el papa del *Syllabus*, qui tingué l'alt mèrit de senyalar bé l'incompatibilitat entre'l lliberalisme i l'Església. Pius IX és el gran impulsor (*malgrè lui...*) de la llibertat; perquè l'ha coronada de franquesa; perquè ha impedit que s'aclimatessin a l'ombra d'ella, jesuíticament, hebraicament, les hipocresies eclesiàstiques, acceptant-la com havien acceptat, per exemple, la rebutjada ciencia dels Copèrnic i dels Galileo.—Lleó XIII i Rampolla, en canvi, lleugerament volterians, iniciaren un moviment contrari, que aqueix

bon Giuseppe Sarto, junt amb l'espanyol Merry del Val, haurà contribuït a ofegar.

No acaba de morir, doncs, un Papa, un jerarca personal qui té el valor en la seva persona i no en el seu càrrec. Acaba de morir, simplement, el Papa, aqueixa entitat incorporada i abstracta, per a la qual la mort és sols l'accident d'un canvi de nom. El Papa és mort! Visca el Papa! L'institució se transmet com qui substitueix l'anonimat d'un ídol romput per un altre ídol recompost, igualment anònim, per lo probable...

Pius X serà el papa condemnat del modernisme. Pius X, estrictament ortodoxe, fidel intèrpret del vell sentit de l'Església catòlica, reivindicant la lletra, el dogma, contra les veleitats fantàstiques de l'esperit, de la metàfora mística, del símbol. Veieu com el materialisme, el positivisme, la raó pràctica, són avui l'última obstinació del cristianisme oficial contra les exquisideses neo-religioses a que és arribat el pensament llibèrrim. El vell Déu, des del fons de les capelles i dels sagraris rics i teatrals, s'obstina contra la divinitat... A l'esperit humà li han brostat les ales, i l'Església, inepta per a seguir-lo en son vol, pretendria eixelar-lo com un aucell domèstic... L'eterna historia de la lluita entre l'ortodoxia i els heresiàrques se repeteix (oh, Bergson, veritable semfític, darrer heresiàrca!); i el pontificat sofreix la sort de totes les concrecions oficials, materialitzacions profanes de l'idea, reduccions impotents de l'idea a ídol.

**

Pius X mor en mig d'una espantosa tragedia. Ell, bon home, ja que no gran home, expira tot pronunciant el mot de pau. Ah, ironia! El dolç pastor de Venècia, el pobre rector de vilatge, l'honorat plebeu arribat com un hoste importat al palau més esplèndid de la terra, oblidava que la llarga teoria dels seus antecessors era una galeria de guerrers, atiadors de campanyes, suscitadors de riudes de sang, empenyats en les Lligues més refinades i sutils de llur nicaça italiana. Medicis, Roveres, Farnesis, Colones, Barberinis... Què hi venies a fer tu, honorat Josep Sarto, en aqueixa pinacoteca on, a la nit, deuen divagar ombres purpúries escapades a una infinita continuació de l'*Inferno*? Tu complies, inconscientment, la teva missió d'home del poble, eixit d'una raça de perseguits i no d'una raça de *concoittieri*. Eres, a la teva manera, un col·laborador dels qui imposaran un dia, pesi a tots els desencants, la suspirada fraternitat sobre'ls brutals egoïsmes de les diplomacies.

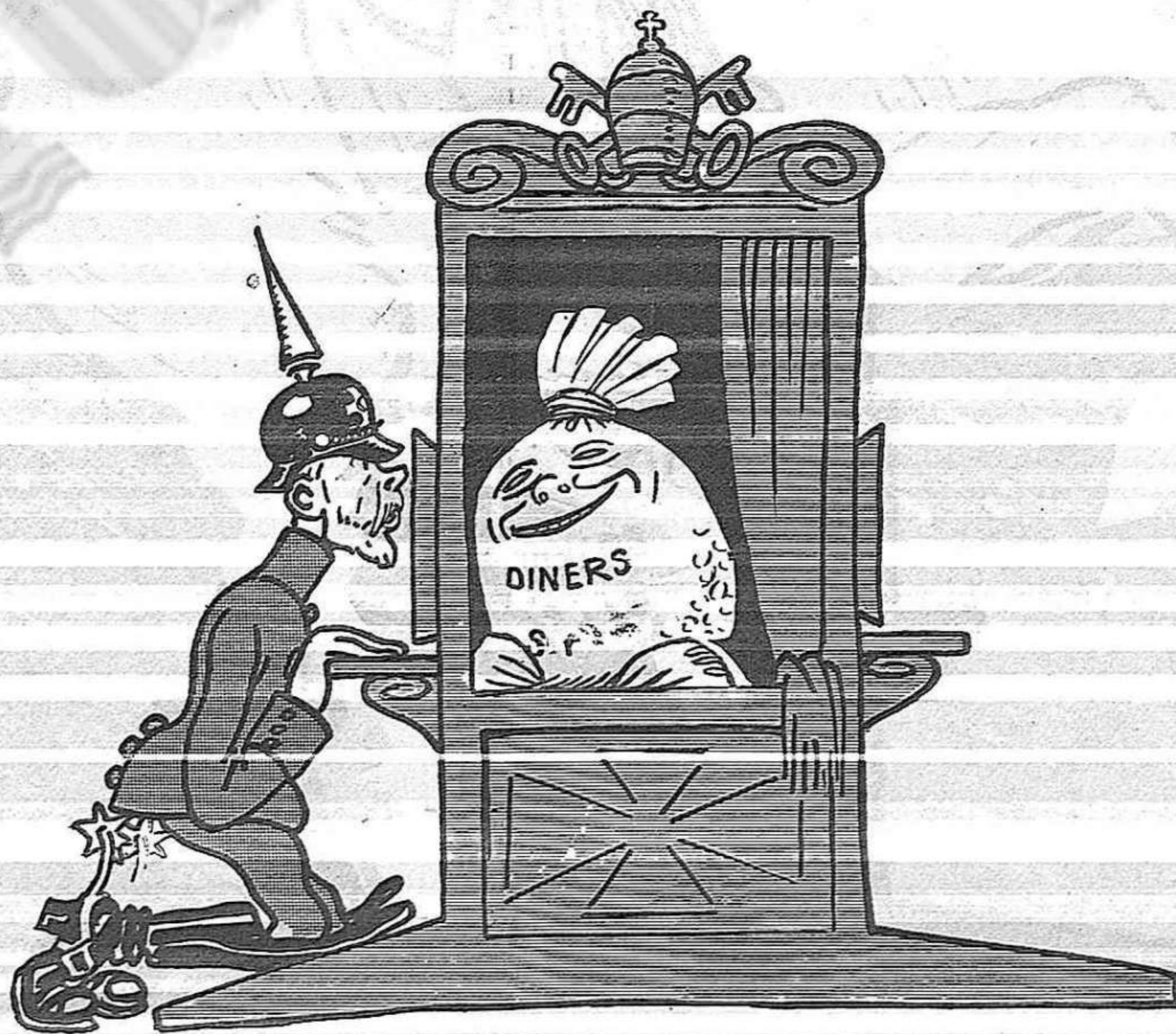
**

Qui serà el teu successor?—Oh, com sembla pobre, misèrrima, aqueixa pregunta, a la vora d'aqueixa altra profunda i formidable interrogació qui s'aplana avui sobre'l món com una immensa pedra de sepulcre! Es que hi haurà encara món, després de tu? Serà, el nou Pontífex, un altre Lleó III davant el cavall d'Atila? Presenciarà l'irrupció bestial d'una nova Edat Mitja? O bé conservarà com una rara flor, entre l'art gloriósissim del Vaticà, la fe moribonda, mentres la victòria coroní la gloriosa França deslliurada i la nobilíssima Anglaterra del gran passat i del més gran pervindre?

Tot és obscur. En comptes de les salves del castell de Sant Angelo, qui haurien anunciat la teva mort de rei si la jove Italia no hagués fet als papes el gran favor de purificar-los de temporalitat i d'exaltar poderosament llur espiritualitat de sobirans, les metrallades cubriren el teu darrer sospir. Nasqueres humil, desconegut. Te'n vas ignorat, i fins és humil la teva mort, perquè has escullit, per a morir-te, el moment en que la teva agonía serà un petit esdeveniment, oblidat entre dues batalles.

GABRIEL ALOMAR

La santa neutralitat

—Tira al dret!... Per diners no estiguis.

La « pesadilla » d'un pobre soldadet francès

A Mme. Margueritte, Vve. Durand

MAMÀ: amb tot i els molts petons i abraçades que vaig enviar-te, abans de la meua partida, encara me'n queden mil·lions per enviar-te dintre aquesta; a més—i això és un secret—ne faig cria dels uns i de les altres, per a tirar-te'ls per sobre el dia que tornaré.

Déu vulgui que una bala prussiana no'ls hi obri la porta. Però no, això no pot ésser; el teu bon Déu vetlla per les marettes velles. Tinc la seguretat de que les meves bales sols faran blanc en el pit de fadrins externs, i que en el meu pit no s'hi veurà més roig que'l de la cinteta, que serà'l meu urc quan tingui panxa i sigui batlle de la vila.

Al deixar-nos en l'estació, mamà, recordaràs que cridarem «Visca la França!» i cantarem *La Marsellesa*. Però, un cop a fóra, tots treguerem el cap per les finestretes i anarem mirant: primer les cases del poble, i, finalment, el gall del campanar. La distància devorà el penell, i aleshores ens mirarem uns als altres.

—On anem?

Felicitat la beguda no mancava; calia oblidar. Després de beure, un començà altre cop *La Marsellesa*.

Quan erem a la segona estrofa arribarem a l'estació primera.

—Visca la França!—feu el batlle.

—Visca!—cridarem tots.

Pujarem més minyons, que també duien

la cara rentada amb llàgrimes i eixugada amb petons, que també duïen beguda.

El tren s'anava omplint, omplint... a l'arribar a París—aquest París damnat que no conec, perquè a tu sempre t'ha vingut malament que m'hi arribés,—ferem trasbordi; res de veure la ciutat per dintre.

De la gran urbs sols n'ovirarem la torre Eiffel, una gran estació i unes fortificacions tristes i poderoses, sí; però tristes.

I amunt! Com és diferenta aquesta França on soc ara, de la nostra, mamà. Si an aquella gent de l'Alemanya els fa goig això, com deu ésser casa seva? Si em feien viure aquí, creu que acabaria tornant-me ximpler i demanant-te el sol, que és com demanar la lluna en un cove.

En fi, arribarem a un poblet i ens digueren que baixessim. Ens allotjaren, forem molt ben rebuts i ens donaren per a menjar lo bo i millor que tenien. Sense gens d'all, mamà, quasi sense sal! Les viandes, emperò, eren amandides amb bona voluntat, i això ja és molt, ho és tot.

No volia dir-t'ho; però la ploma se me n'hi va. Al sortir de París vareig marejar-me. No sé què va fer-me mal, si el poc menjar, el molt beure o un empaig de crits patriòtics. Tot barrejat vaig gitar-ho; el mal és que'm va passar allò dels estudis i que, quan vaig volguer tornar a seure, me digueren: «Quien va a Sevilla pierde su silla».

També he vist presoners alemanys. Pobre gent! No pots pensar la pena que fan... Mi-

ren astorats, amb uns ulls d'un blau que quasi és color de cendra; tenen uns cabells curts, fins, grocs, que semblen el plomissall d'un pollet. I callen. Fan l'efecte de que pensen que fins el dir-nos «Bon dia», traduït a la seva llengua, ens semblaria un agravi.

El coronel ens recomanà que no'ls molestessim. Se podia ben guardar l'encàrrec. Per què havíem de faltar an aquella gent tan mansa?

Un company se dirigí a un i li digué:
—Herr! Vols beure?

L'Herr vacil·là, primer, després acceptà; d'aleshores no sentí més que:
—Von!... Herr!... Von!...

—Apa, homes!

I no veies més que goles alemanyes recreant-se amb sang de les nostres vinyes.

Que no tanquin la cervesa als pobrets de casa nostra que's vegin conduïts cap a Berlín.

Ahir vàrem tirar uns quants trets; no sé cap aon ni contra qui. Si hi havia enemics no van tornar-s'hi.

Aquesta nit he dormit en un camp de blat. Ens hi varen posar a uns quants de centinella i fins a les quatre a mi m'ha tocat dormir.

M'he embolicat amb el capot, una garba em feia de coixí, i, abraçat amb el fusell, m'he estat molta estona mirant els estels.

Mamà: els estels sí que són iguals aquí que a casa nostra. Me semblava que brillaven menys; però això no sé si és cosa d'ells

o culpa meua; pensant en la nostra era—recordes el mirar els estels tots dos desde nostra era?—els ulls se m'han anegat una miqueta.

Després he dormit i he somniat. Dec haver patit molt! Tant m'he revolcat, tant he gemegat, mentres durava, que'ls companys, al llevar-me, m'han dit en broma que's creien que menjava palla i no podia empassar-me-la.

Ai, mamà! He vist els fusells amb capell prussià i fumant amb pipa; els canons tenien dents a la boca, i a més d'escupir bales mossegaven; les magranes eren peludes com aranyes i caminaven com xinxes; allò del *gocet*, que diem an els revòlvers, era esdevingut veritat; els acuiraçats volaven; els dirigibles ho eren sense cap mena de dubte. I tots feien foc. Però no focs artificials, sinó foc del de fer mal, d'aquell amb pólvora sense fum, ni flama, ni pet; aquell foc que tot ho guarda per a la mala intenció que porta dintre de sí.

Res, que era una temptació de desertar. Ve-t'ho aquí.

Però no. No tinguis por, mamà. És la França lo que defensen aquí. No són les nostres vinyes, però són aquests camps. I ara que hi soc avesat, me semblen, com elles, hermosos.

Visca la França, mamà!

Dé la cria de petons, te n'envio el primer mil·lió, i, si en vols dos, dos.

Adeu!

JOAN DURAND

Espurnes de la guerra

L'excitació per les rambles és extraordinària. En veient tres o quatre persones, en agrupament, tothom s'atura per escoltar-les, esperant algun comentari.

Al costat d'un kiosc hi ha un garbull. Un parla al mig, bracejant. Tothom s'hi apropa i fa rotllo.

—Els farà matar a tots!—crida el del mig.

—Què passa?—diem també, apropant nos hi.

—No ho sé—diu un altre, parant l'orella.—deu parlar de l'emperador.

—Tots els matarà! No'n quedarà cap! No hi ha qui s'hi apropi com ell!—va seguint el predicador.

—Això és que l'emperador de l'Alemanya deu ésser a la frontera francesa—respon un senyor, que hi és més aprop.—Aquesta guerra! Aquesta guerra! La més terrible que han vist els segles!

I el del mig:

Cinc mitges verdànques! I sense moure els peus, i aguantant!... I els *Gallo* també voldran fer-ho... i no'n quedarà cap!... Tots a l'hospital!

—Que parlen dels ferits de la guerra?—pregunta un, que acaba d'arribar.

—Parlen dels heroies de casa.—Li contesta un altre, que fuig del grup.

El públic espera la gran batalla que ha de tenir lloc entre França i Alemanya.

—Serà brutal!—diu tothom.—La carniceria més terrible! Moriran mils fills de mare! Que no hi hagi un poder que pugui aturar-ho!

Passa un jorn i no ve la batalla. Han mort uns quants mils homes i han caigut uns quants mils ferits; però no ha sigut res. Són escaramuces.

Passen dos jorns, i tampoc res. El públic s'impacienta un xic.

—Que no's pugui evitar, aquesta guerra! Passen vuit jorns i encara no hi ha res. En cauen uns quants centenars més, però encara no és res.

—Ja vindrà! El moure tants mil·lions d'homes no és cosa de quatre dies. En passen deu, i els dos exercits encara no s'han trobat.

—Tant mateix, aquests exercits, van més poc a poc de lo que'ns creiem.

En passen dos més, i el públic s'impacienta.

—Ja que no's pot evitar, que vingui!

I, si tarden massa a exterminar-se, arribarà un moment... d'inquietut, que no gosem dir que's desitgi, però que'l públic dirà:

—Això és enganyar-me!

I demanarà la batalla. El públic és tan... primparat, que s'estima més veure mils de morts que figurar-se que l'enganyen.

Anem an el tren de Llevant. Trobem un francès, amic nostre, que deu tenir de irenta a trenta-cinc anys.

Parlem de la guerra, tot seguit, i...

—Jo no hi vaig—ens diu—perquè jo crec que no hi faig cap falta, i puc estar-me'n. Jo ja tinc família aquí a Espanya. Tinc un negoci desde fa deu anys. Tindria de deixar els dependents, les amistats, el meu pervindre. Que no troba que tinc raó?

—Sí,—li diem.—Té tota la raó.

—Ademés—diu—jo no hi crec amb les guerres. Crec que tots hem d'ésser germans. Jo tinc idees humanitaries. Que no tinc raó de pensar així?

—Té tota... tota la raó.

—I la civilització ha d'acabar-les. El batallar és de pobles barbres.

—Li sobra... li sobra la raó.

Li donem tota la raó; però així que'ns despedim d'ell, i el veiem fort, i el veiem... francès, li anem donant la raó; però li estrenyem la mà... sense estrenye-li.

La primera impressió de la gent, així que's va declarar la guerra, fou de por: però una por nova.

La por de tornar-se pobre.

Primer els quartos, després els homes.

Abans de mobilitzar-se, on s'han de mobilitzar, i d'estar quietos allí on són neutrals, s'ha anat a mirar la caixa.

Primer els bancs, després a les fronteres.

Ha tingut més sust el pa... que'ls reservistes i els soldats.

El benestar primer que la vida!

Mentres els homes avancen, el paper ha anat reculant, i desde la gent més pacífica a la gent més exaltada, els ha recat menys de donar fills a la patria que diners.

Si demanessin tots els fills—hi ha casos—plorant o no, els tindrien tots. Si demanessin tots els diners, abans no'ls els haurien pres, haurien d'arrocegar als pares, i no és que'ls pares siguin masells, és que les necessitats, i el luxe, i el confort an el viure s'han anat fent tan complicades, tenim tanta fe en la democràcia, que més ens els estimem morts que pobres.

El tren s'emporta els soldats. Llàgrimes mudes, joies fingides, abraçades, besos, cançons.

Se'n van a la maleïda guerra. I compremem que és maleïda, i que es salvatge, i que molts no tornaràn. El pit se'ns infla de rabia, compadint als que veiem marxar, plorem amb les mares que's queden...

I a un li raca de no ésser jove.

El mal té un imàn inexplicable.

Som neutrals, i això d'ésser neutrals ve a ésser una mena d'estat de gracia; un viure als llims; un no tenir pena ni gloria.

Coneixem un estranger, molt bona persona, molt bon amic. Ningú en té res que dir. Paga bé. Tothom l'estima, i no puc veure'l que no pensi: «Tan amic que ets, tant que t'apreciem, i, si el Govern ens digués que la neutralitat està llesta, t'hauriem de venir a trencar els vidres, a mobilitzar-te la botiga i a vuïdar-te l'aparador».

Al rompre la neutralitat et romperiem tota la pisa.

Ara no. Ara som neutrals.

Ara podem anar amb ell, fer beguda, convidar-lo, estimar-lo... interinament...; però si Déu no'ns ajuda pas, si ens treuen la neutralitat, un jorn l'haurem d'abraçar i li haurem de dir:

—Ves-te'n a casa, que tenim d'anar a saquejar-te.

La guerra és la guerra, i La Haya és La Haya.

XARAU

Sempre s'exagera

El Còdi penal castiga als autors i als inductors d'un crim. I és un crim dels més greus llevar la vida a un home.

També, segons diuen, són causes agravants la premeditació i l'alevosia.

Amb tots aquests antecedents legals i amb l'horror natural als vessaments de sang, compremem perfectament que un crim com el del carrer de Sant Ramon causés profunda sensació, omplint les planes dels diaris i exacerbant els anims populars fins a l'extrem de volguer limpiar a la repugnant autora.

Però tot passa, i si no n'hi hagués prou amb el transcurs del temps per a fer oblidar les coses, bastaria amb l'esdeveniment d'altres fets que, o pels detalls o per les víctimes, superen en horror als fets anteriors.

Així, abans, va impressionar-nos el tret que un home gelós va disparar contra la seva muller; més endavant ens va esgarrijar l'assassinat d'un pobre vell indefens; ahir ens horroritzava el crim del carrer de Sant Ramon; avui llegim, en els diaris, fets de sang més horrorosos, i demà seràn tan grosses les monstruositats que llegirem, que... qui sab si la Blanca ens apareixerà com un àngel ignocent i pur que, en un moment de candorosa distracció, va enviar un parell d'animesetes al cel a fruit de la benaventurança eterna.

Avesats a veure llevar vides humanes amb la major naturalitat i sencillesa, aviat no'ns afectarà la nova de que un criminal qualsevol, o un boig rematat, ha segat milers de vides.

Decididament, en Pinales i en Panxa, ampla eren un parell de coloms inofensius.

JEPH DE JESPU

Un doble d'heretgia

I

No sé quin mal pensament haurà passat pel magi d'uns quants frares de per 'quí, belicosos de repent.

La França demana gent, la França que'ls escupi, i ells van a matà i mori, malgrat el quint manament.

Tan patriotes són els frares que, oblidant antics agravis, tornen ara bé per mal, i, malgrat regles avars, no'ls posa una mueca als llavis ni en Combes ni la moral?

II

El somni d'aquesta nit m'ha deixat fonda impressió, treient-me de l'abstracció l'Apòstol, tot afligit.

—Què teniu?—cor-près, li he dit, —Tinc vergonya, i pena, i pò, quan contemplo el meu Sermon de la Montanya en oblit.

Un dia vaig rentà els peus a Judes, l'equivocat; un altre, entre mig de jueus, vaig perdonar, escolat.

No'n manquen poques de creus redemptores del pecat!

J. COSTA POMÉS

Una profecia d'en Noghi

Un publicista militar, molt conegut a Italia, un tal Lorenza, publica en la Gazetta del Popolo, de Torino, una curiosa profecia feta pel general Nogui, aleshores de l'assetjament de Port-Arthur.

Diu que'l celebre militar japonès, conversant amb els seus oficials i davant d'alguns corresponents estrangers, va expressar-se, poc més o menys, de la següent manera: «Crec que l'univers presenciaria encara

dues grans guerres igualment terribles. La primera tindrà lloc a Europa i resoldrà el gran conflicte franco-prussià i les rivalitats anglo-alemanyes. La França i l'Alemanya tindran una batalla decisiva en els camps belgues, probablement a la vora de Waterloo, l'única esplanada susceptible de permetre el moviment de les formidables masses que hauràn d'entrar en joc. La frontera franco-alemanya, tal com existeix actualment, se troba massa fortificada, perquè un o altre dels dos pobles enemics puguin franquejar-la. El resultat d'aquesta guerra no'm sembla pas dubtós: els francesos dominaràn per terra als alemanys, i aquests tindran també una desfeta marítima produïda per les esquadres britàniques. Aquesta guerra serà l'última que veurà Europa. Els Estats civilitzats eixiran de la crisi tan abatuts, que no pensaràn mai més en barallar-se i constituiràn una mena de coalició pacífista, per a evitar els bèlics aconeximents.

Jo he pronosticat dues guerres—diu que va afegir.—La que acabo d'anunciar-vos és la primera. La segona tindrà lloc entre el Japó i els Estats Units, en agües del Pacífic, i aquesta la guanyarà el Japó.»

ANÈCDOTES DE LA GUERRA

Un rei a les avançades

Es francesos es tornen bojors d'alegria davant l'ardidesa—ardidesa que arriba a la temeritat—del rei Albert de Bèlgica.

Desde que's varen rompre les hostilitats—escrivia un periòdic—el rei simpàtic no s'ha mogut, com aquell qui diu, de les avançades, continuament ovalonat per les tropes.

Però el rei no vol que se l'aciami. Refuig tota mena de manifestacions; no vol ni que'l saludin. Baixa del seu auto, senzill, somrient, allarga la mà a tots, oficials i soldats, i parla de tu a tu als seus homes valents.

—Aquí no som sinó companys!—els diu. Tots havem d'encaixar fraternalment, i ajudar-nos els uns als altres.

Dirigint-se a un soldat, que acabava de cloure el sobre d'una carta, diuen que va dir-li:

—Que escrius als teus pares, pot-ser?... Dona-me-la!... Jo mateix m'encarrego de fer-los-hi a mans!

I recollí en un instant tot un feix de cartes dels soldats que per allí hi havia, i se les endugué ell mateix al quarter general, per a ordenar l'immediata transmissió.

Quan el rei s'allunyava amb l'auto, els soldats diu que's deien l'un a l'altre:

—Has vist?... Es espertarrant aquest Albert!

Es tanta la simpatia que s'està guanyant aquest monarca de Bèlgica, que, si els francesos arriben a guanyar, ens sembla que en Poincaré perilla.

Destronaràn a ell i posaràn d'emperador al rei Albert.

Visca... qui?

Un estranger, al qui no conec més que molt per damunt, va enviar-me dies enrera una especie de fulla-circular en la qual me deia:

Desitjant conèixer la veritable opinió de Barcelona, li agrairia que tingués la bondat de contestar a les següents preguntes:

Quan la guerra sigui acabada i com a expressió dels sentiments de la ciutat, quin nom creu que se li hauria de donar a la Rambla?

- 1.—Unter der Platanen?
- 2.—Avenue du Port?
- I, d'allavors endavant, quin autor llegiria amb més predilecció?

- 1.—Goethe?
- 2.—Victor Hugo?
- Per fi, ¿Quina beguda seria la que preferiria a totes les altres?

- 1.—La cervesa de Munich?
- 2.—El xampany d'Epernay?
- Demà passaré.

Sense pensar-m'hi gens ni mica, vaig escriure al peu de la fulla:

«Voto per les respostes marcades amb el número 1.»

L'endemà va venir l'home.

—Que ho sabia vostè que jo soc alemany?—va dir-me, somrient, al llegir el meu parer.

—M'ho pensava.

—I si ara li confessés que soc francès?

—En aquest cas... li diria que voto per les respostes número 2.

MITU

DE LA GUERRA

ANÈCDOTES DE DOLOR I DE MORT

En aquestes hores immensament tràgiques, en que veu el mon la lluita més terrible de l'història, passen per la nostra memoria el record d'unes anècdotes de dolor i de mort.

Són anècdotes d'ahir i d'avui; són paraules d'enginy o de crudeltat, o d'amor o de rabia. Mentres la terra d'Europa trontolla sota les grans batalles, contarem als nostres lectors unes quantes d'aquestes anècdotes....

Es sabut que Bismarck fou un home d'una duresa de cor extraordinaria. El canceller de ferro tenia també el cor de ferro. Sovint, al expressar els seus sentiments, volia ésser irònic; però sols aconseguia ésser fúnebrement sarcàstic.

Durant la guerra franco-prussià de 1870, el general francès Trochu, després d'una batalla, li demanà un armistici d'unes quantes hores per a enterrar els morts. Bismarck va negar l'armistici.

—Els morts—va dir—estàn tant bé damunt de la terra com sota d'ella.

Quan el siti de París, els canons prussians tiraren damunt d'un hospital de malalts. Els francesos reclamaren davant de Bismarck. Aquest va contestar-los.

—No sé per què us queixeu. Vosaltres encara feu una cosa pitjor que tirar sobre els malalts i els invàlids; i és el tirar damunt dels meus soldats, que són gent vàlida i en bon estat de salut.

Els prussians bombardejaven París en tal forma, que a cada punt les criatures, en els carrers, eren víctimes de les granades. Mentrestant, ja iam martiritzava cada dia més als sitiats.

Se feren indicacions a Bismarck respecte a la forma del bombardeig, del qual resultaren víctimes les criatures.

—Com!—exclamà el canceller—encara hi ha criatures a París? Els parisencs encara no se les han menjades?

El comandant serbi Tankosic és un ardent nacionalista i un dels més grans enemics de l'Austria-Hongria. En l'ultimatum que el govern de Viena dirigí al de Belgrado i que ha motivat la guerra actual se demanava l'immediat empresonament del susdit comandant, al qual s'acusava de complicitat en l'atentat de Serajevo. Es a dir, els austriacs demanaven el cap de Tankosic.

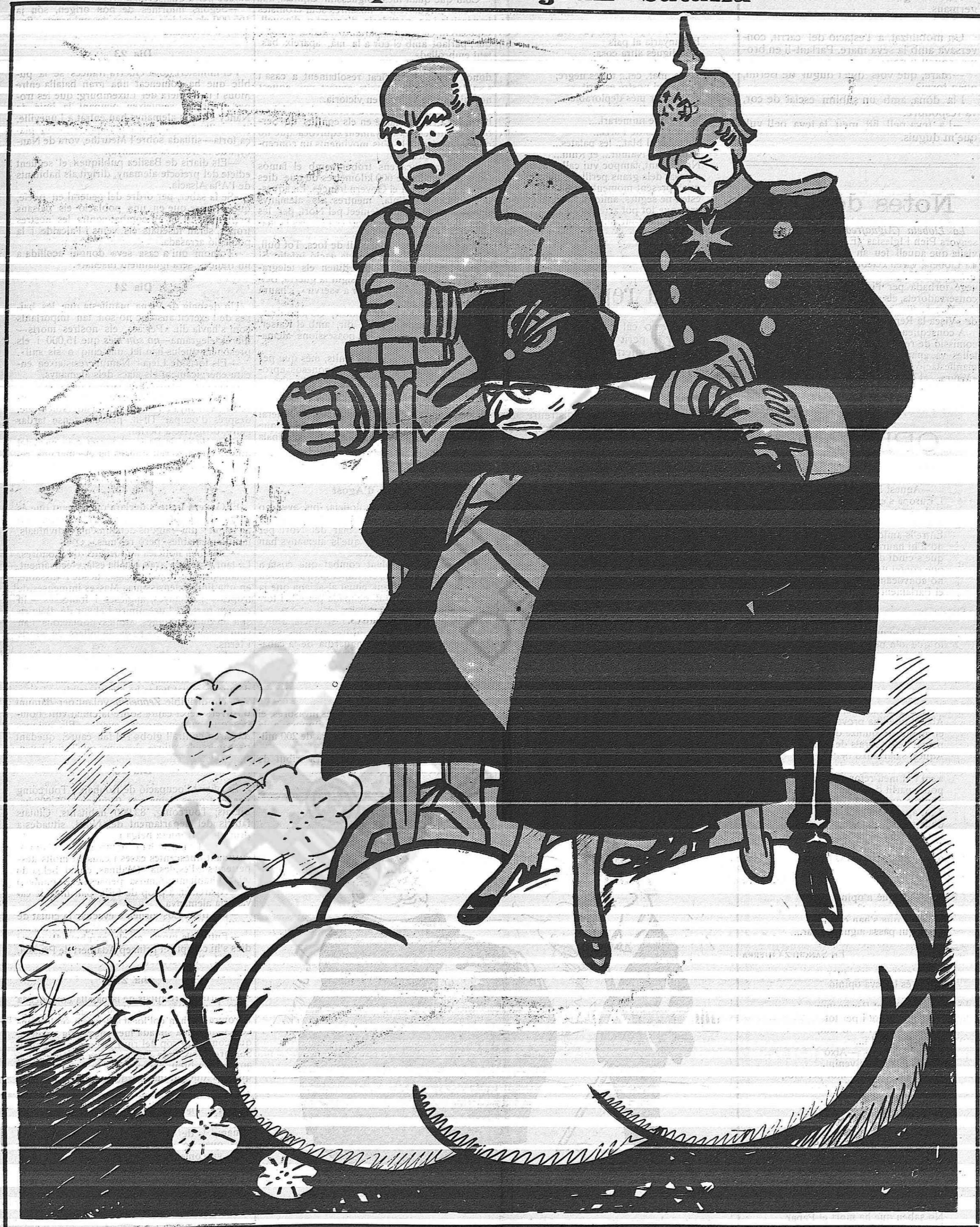
Aquest ha tingut, declarada la guerra, un gest de cortesia. Trobant-se a Belgrado (ciutat que'ls austriacs bombardegen fa un mes; però que encara no han pogut pendre) va enviar un missatger a les files enemigues. El missatge era el següent:

«El comandant Tankosic sab que voleu el seu cap. Doncs bé: Ell vos l'ofereix amablement. Però amb una condició: que vingueu a Belgrado a buscar-lo.»

La fortitut d'esperit dels francesos és admirable en aquests moments tràgics. Les dones no son les menys heroiques.

Una pobre mare, amb tres fills, rebé la nova de que en els primers combats van ésser morts dos d'ells. El tercer marxava cap a la guerra el mateix dia en que la pobre dona rebé la fatal noticia. Fent un gran es-

Contemplant la gran batalla

Napoleó I—Renoí, quin espectacle!... Guaiteu que'n saben.
 Moltke—Tant com nosaltres.
 Bismark—Més que nosaltres!

forç, se sobreposà al séu dolor i anà a l'estació a donar comiat al darrer fill.
—Bona sort!—li cridà al arrencar el tren.
I no li digué res de la mort dels seus germans.

Un mobilitzat, a l'estació del carril, conversava amb la seva mare. Parliant-li en broma, aquell li deia:
—Mare, què vols que't dugui de Berlín, quan torni?
I la dona, amb un sublim esclat de cor, va respondre:
—La teva pell, fill meu, la teva pell vull que'm duguis.

Notes de fóra

La Llobeta (Aiguafreda).—L'altre dia, els senyors Pich i Iglesias (E.), amb motiu d'una visita que aquell feu an aquest que estiuja a La Llobeta, varen celebrar una festa íntima en companyia d'alguns correligionaris, festa que's vegé torbada per l'intemperancia dels nostres conservadoret, els quals es manifestaren al·crit de «Maura, sí!», crit que fou contestat amb el de «Visca la República!».

A conseqüència d'aqueix fet, una nombrosa comissió de republicans del veí poble de Centelles va anar a saludar al senyor Iglesias en manifestació de desagravi i fent constar que «Maura... al Canyet!».

OPINIONS

EN VILLANUEVA

—Aquest Dato és admirable. L'Europa s'està enfonzant, i ell, res; tan tranquil com sempre, sense haver-se'n enterat. Entre'ls amics que l'enrotllen, no n'hi haurà un de lleal que's cuidi de fer-li entendre que comet un disbarat no convocant desseguida el Parlament nacional?

EN MAURA

—De l'actual moment històric lo que jo'n penso, em pregunten? Ho diré en quatre paraules: *Que está oscuro y huele...* a zurra.

EN MELQUIADES ALVAREZ

—La guerra!... Mala negada!... Així al que l'ha provocat el tinguessin quinze dies penjat pels... forats del nas!... Aquest safarranxo bèl·lic, no me n'ha fet poc de mal a mi i ai meu reiornisme, pobre partit desdixat!... Tant bé que anaven les coses!... Tant aprop que'ns vèiem ja de la sospirada meta, i ara, ténis, tot parat!... Tot!... I Déu sab per quants mesos, o tal volta, per quants anys!...

EN DATO

—Que què n'opino d'això que està passant? Si que és bona!... És a dir, que s'han cregut que aquí passa alguna cosa?...

EN SÁNCHEZ GUERRA

—Veniem a sapiguer quina és la seva opinió sobre...

—Basta! Per costum jo opino en tot i per tot com en Dato. Per lo tant, vagin a veure'l i...

—Això ja està fet; ara en venim.
—Doncs, ja saben, mot per mot, i eloqüentment expressat, tot lo que desitgen.

—Oh!
aquí està precisament lo que'ns desconcerta.

—Com?

—En Dato no opina res.
—No?... Doncs així, jo tampoc.

EN VÁZQUEZ MELLA

—Deixin-me estar, cavallers!... No saben que ha mort el Papa? Doncs, mentres els cardenals no n'hagin buscat un altre,

jo no puc opinar res, ni vui saber res de França, ni dels belgues, ni dels turcs, ni de cap poble del mapa.

EN ROMANONES

—Sí, senyors; per què negar-ho?

Enganyaria al país si li digués altra cosa: estem voltats d'embolics. Terra, mar, cel... tot és negre; l'estat del nostre esperit no pot ser més deplorable. Pareu l'orella... Sentiu?... La falta de numerari... Les notícies de París... el cotó... el blat... les patates... Bruseles... Namur... el Rin... No obstant, tampoc vui callar-m'ho; a pesar dels grans perills que'l present moment entranya, esteu-ne segurs, amics, crec que tot pot arreglar-se... Com?... Fent-me ministre a mi.

C. GUMA

Política republicana

No cal dir que estem en esperit abocats al teatre de la guerra, i l'imaginació no vol parar-se en altra cosa que en combinar els resultats de la lluita, amb arranjament als desitjos de cada hu.

Els republicans tindrien de distreure una mica d'atenció d'aquest afer sagnant, per a posar-la a les coses que afecten al pervindre de la nostra nació.

El resultat final de la guerra europea afectarà, indubtablement, sigui qui sigui el que guanyi, a Espanya, i ningú pot endevinar amb quins elements hauràn de confiar els espanyols, per a la salvaguarda dels seus interessos i de la seva llibertat.

Per al cas de que al partit republicà li correspongués la missió de constituir-se en escut de nostra dignitat, bo fóra que'ns trobessin les circumstancies ben units en ideals i ben avinguts en procediments.

Enhorabona que tots els espanyols ens agrúpem avui per a resoldre les qüestions econòmiques i les de salut pública, que trasbalsen nostra vida i pertorben la tranquil·litat de tothom; però també seria oportú que, per a les contingències d'un demà difícil d'esbrinar, les forces que responen a un ideal de Progrés i Llibertat estiguessin ben unides.

Val més prevenir que penedir, i les coses poden precipitar-se de manera tal, que, quan voldríem posar-hi remei, pot-ser ja no hi forem a temps.

DELFI ROSELLA

LA GUERRA

Com que quan més volguessim explicar-nos més ens enredariem i nosaltres som cronistes imparcials i no partidaris d'aquest o d'aquell, exposarem en poques paraules l'actual situació que, parlant amb el cor a la mà, apareix bastant embrollada.

Alemanya, per la part del nord-est, reb, doncs Rússia se li ha ficat resoltament a casa i sembla que'ls seus exèrcits, aquest vui, aquest no vui, van de victòria en victòria.

Austria que, com la seva socia, reb també en la frontera russa, manté en els confins de Sèrbia una situació extranyament equívoca que no permet formar dels seus moviments un concepte massa exacte.

Venint cap ençà, ens trobem amb el famós front de batalla de 600 kilòmetres de que dies enrera ens parlava el Govern francès. En aquesta llarguíssima línia, mentres els alemanys semblen avençar notablement pel Nort, per les terres d'Alsàcia i Lorena no canten pas la mateixa sonada.

Bèlgica està feta un castell de focs. Tot bull, tot salta, tot esclata, en aquesta nació infeliç. Si la meitat no més de lo que diuen els telegrams és veritat, acabada que sigui la guerra, Bèlgica, per a que pugui tornar a «servir», s'haurà de fer nova de cap a peus.

Per a acabar-ho de complicar, els japonesos en guerra, com ja vàrem dir, amb el Kaiser, han començat a atacar les possessions alemanyes del mar de la Xina.

I ara se tem que'ls Estats Units, més que per afecte als alemanys, per odi als japonesos, aprofitaran aquest pretext per a declarar també la guerra a l'imperi del Sol Naixent. És a dir, un desgavell universal.

I al és, mirat per damunt, l'aspecte general del «tablero» de la guerra i de la situació que guarden, en aquests moments, les principals peces que en ella juguen.

Els fets més notables de la setmana, heu-los aquí:

Dia 20 d'Agost

Se dona, oficialment, la notícia, fins avui no feta pública, de la perduda del creuer anglès *Amphion*, volat el dia 5 al mar del Nort per una mina de les moltes que'ls alemanys han col·locat en aquelles aigües.

—Després d'un violent combat que costà a l'enemic moltes baixes, els francesos s'apoderen de Mulhouse, important ciutat alsaciana que ja dies enrera havia sigut ocupada per ells i tornada a perdre.

—Sense trobar la menor resistència, doncs les forces belgues, segons ordres rebudes, s'havien retirat a Anvers, la vanguarda de la caballeria alemanya entra a Bruseles.

—Se desmenteix la notícia de la mobilització de l'exèrcit italià.

Dia 21

Ocupada Bruseles per les tropes invasores, el general alemany que les comanda imposa a la població una contribució de guerra de 200 milions de francs.

—Els alemanys entren a Gant. El tribut de guerra exigit aquí és de 50 mil·lions.

Animetes bel·licosos

—Ha vist, pare Ramón? Molts sacerdots s'han allistat per a anar a la guerra.

—I ben fet que fan. Lo primer de tot és la patria!

Dia 22

El Govern d'Italia prepara un emprèstid de 350 mil·lions de lires, a fi de comptar amb recursos per a qualsevol eventualitat.

—Segons informes de bon origen, són ja 165,000 els soldats anglesos desembarcats, fins avui, al continent.

Dia 23

Pel ministeri de la Guerra francès se fa públic que ha començat una gran batalla entre Mons i la frontera del Luxemburg; que les tropes franceses segueixen ocupant la línia de Nancy i que'ls alemanys han entrat a Luneville. (Luneville és una població important—no plaça forta—situada sobre'l Meurthe, vora de Nancy, i de la frontera alemanya).

—Els diaris de Basilea publiquen el següent edicte del prefecte alemany, dirigit als habitants de l'Alta Alsàcia.

«Se fa saber, per ordre del general en jefe, que, sempre que en una població els paisans prenguin part en un combat contra les nostres tropes, seràn fusellats els veïns i l'alcalde i la població arrasada.

«Tothom qui a casa seva dongui acollida a un francès, serà igualment fusellat».

Dia 24

Un despaig de Viena manifesta que les baixes de l'exèrcit austriac no són tan importants com s'havia dit. «Per ara, els nostres morts—diu el telegrama—no són més que 15,000 i els presoners que'ns han fet, uns cinc o sis mil».

—Els forts de Lieja i Namur resisteixen encara enèrgicament els atacs dels alemanys.

—Ha començat el bombardeig de Nancy. —De París telegrafien que'ls russos han entrat a Alemanya en número considerable i que, després d'ocupar llisit, pensen, sense tardar gaire, dirigir-se a Berlín.

—Le *Matin*, de París, assegura que part del quinzè còs d'exèrcit francès ha efectuat una reculada no massa airosa.

Dia 25

El Govern francès declara oficialment que és exagerada la notícia donada per *Le Matin*. «Hi ha hagut —diu—alguns defalliments individuals, molt lamentables, però res més.

—Se reben notícies importants de Londres. La tant esperada gran batalla està, efectivament, entaulada a la frontera belga, desde'l dissabte, en una línia extensíssima. Masses immenses de tropes — alemanyes, angleses i franceses — hi prenen part. El Luxemburg i el sur de Bèlgica són un pilot de ruïnes. Moltes poblacions han sigut incendiades. Se parla de milers de morts i ferits.

—Els alemanys s'han apoderat de Namur (Bèlgica). Charleroi està cremant. La lluita sostinguda per alemanys i francesos en els carrers d'aquesta ciutat belga ha sigut terrible.

—Un dirigible *Zeppelin*, volant per damunt d'Anvers deixa caure sobre la ciutat vuit bombes que causen grosses averies. Els belgues disparen contra'l globo i el fan caure, quedant presoners els quinze alemanys que'l tripulaven.

Dia 26

Es oficial l'ocupació de Roubaix i Tourcoing per les tropes alemanyes. (Roubaix, 125,000 habitants; Tourcoing, 82,000 habitants. Ciutats fabrils del departament del Nord, situades a prop de la frontera belga.)

—Els alemanys han bombardejat Malinas, enrunant duescentes cases i causant molts desperfectes a l'església (Malinas, ciutat belga de 60,000 habitants; famosa per les seves puntes.)

—Apareixen a prop de Lille patrulles de cavalleria alemanya.

—Els francesos tornen a evacuar la ciutat de Mulhouse (Alsàcia alemanya) ocupada el dia 20.

—Entre els morts en els combats d'aquests dies s'hi compta el príncep Adalbert de Prússia, oncle de l'emperador.

Dia 27

Els primers resultats de la batalla començada el 22, batalla que no està acabada, però sí interrompuda, han col·locat a l'exèrcit anglo-francès en una línia situada més ençà de la frontera, que comença prop del riu Lys i acaba allà on el Sambre, deixant la França, entra a Bèlgica. És, aquest, un breu compàs d'espera, després del qual les dues grans onades de «carn armada» tornaran a embestir-se amb nova furia.

—Quan serà aquesta topada formidable? Avui, pot-ser?... Demà?...

Precisament—curiosa coincidència—el vinent dimarts, i de setembre, farà quaranta quatre anys que, no gaire lluny d'aquests mateixos llocs, va començar la memorable batalla que, obligant a l'exèrcit de Mac-Mahon a tancar-se a Sedán, ocasionà la rendició de Napoleó III i l'enfonzament del seu imperi.

Fent dissabte de l'illa

El Temps—Escombrem lo passat, no sigui que ara's giri la truita i m'hi portin desterrat un altre peix dels grossos.

REPICS

ONTRABAN de guerra.

Per a que serveixi de govern a les nacions neutrals, Alemanya ha publicat una extensíssima llista en la que hi figura tot lo que, directa o indirectament, pot utilitzar-se en l'actual conflicte.

De segur que amb tantes coses com sembla que en la llista hi hà, encara s'han descuidat de posar-hi la que en aquests moments s'usa més:

Les «guatlles».

Amb l'objecte de fer economies, imposades—segons diuen de Madrid—per les circumstancies, han sigut declarats cessants setze petits empleats del ministeri de la Governació.

«Gran puñado son tres moscas», com diuen ells.

No és pas posant al carrer a setze empleats dels més modestos com han de fer-se les economies que convé a Espanya.

¿Volen fer-ne una de ben grossa i amb la qual no's treurà el pa a cap infelç?

Suprimeixin un parell de ministres.

O....

No; no volem acabar-ho de dir, que'l fiscal mira.

Son tantes i tan garrafals les mentides que sobre la guerra ens transmet a cada punt el telègraf, que ja hi hà hagut un observador que s'ha cregut en el cas de fer aquesta classificació cronològica:

—Primer va haver-hi la telegrafia amb fils.

Després va venir la telegrafia sense fils.

I ara nem arribat a la telegrafia sense... mo dos ni vergonya.

El rector de Santa Agna diu que no vol inaugurar la nova església fins que els seus «parroquians» hagin tornat de l'estiu.

Prou que's veu l'intenció del pare Gatell.

Vol fer coincidir l'obertura del seu temple amb l'inauguració de la temporada teatral.

El govern rus ha promès l'autonomia a Polònia.

Els polonesos podran dir:
«No hi hà mal que per bé no vingui.»
Però ben segur que no diran res. Més aviat temem que seran els altres que exclamaran:
«El prometre no fa pobre.»

S'ha inaugurat oficialment el canal de Panamà, el qual queda definitivament obert per a la navegació.

L'any 1914, tindrà, doncs, dos fets ben remarcables: La conflagració europea i l'obertura d'aquell canal.

Es dir: una obra de civilització i una obra de destrucció.

Procedents de Lyó, han arribat a Barcelona vintivuit «liliputienses».

Els de segur que s'hi trobaran com el peix a l'aigua, a Espanya. Deixeu-vos de la neutralitat que aquí's respira!

Però, al nostre públic no creiem que li facin gaire impressió aqueixos fills de Liliput.

Està tant cansat de veure ministres, diputats i homes representatius, de la seva talla!

El comte de Romanones, una de les calamitats més grosses que ha caigut sobre la desventurada Espanya, és de parer—i si no ho diu cantant, ho diu xiulant—que això de la neutralitat és una *majaderia* i que lo millor que podríem fer seria ficar-nos de cap en el conflicte europeu, i a veure lo que'n resulta.

La qüestió és massa seria per a tancar-la amb un xistó i resoldre-la, així com així, sense un estudi molt fondo; però, de tots modos, als que encara no tinguin sobre ella opinió formada, de segur que ja'ls donarà mala espina el sol fet de que en Romanones defensi la teoria intervencionista.

Es un consell que'ns permetem donar als lectors:

—Signi quin sigui l'assumpte que's debateixi, tractant-se d'aquest bon senyor, tinguin sempre present, modificant-la una mica, la *moraleja* de la faula:

«*Si el sabio no aprueba, malo; si el conde aplaude, peor.*»

Amb motiu de la guerra, el cèlebre ex-ministre francès M. Caillaux, que era sargento de la reserva, ha sigut nomenat subintendant.

Res tenim que objectar-hi; però, no hauria sigut millor donar l'ascens a la seva senyora, que ha demostrat ésser més d'*armas tomar* que no pas ell?

Un telegrama:
«Els belgues han fet presoners a déu hulanos que tallaven les línies telegràfiques i telefòniques.»

Per a anar després a vendre's els fils a càl drapaire, eh?...
Ah, grandíssims!...

No se'n donen vergonya, a la seva edat, de fer aquestes coses?

Parlant, en una festa celebrada a Moscou, de l'actual conflicte europeu, l'alcalde d'aquella ciutat ha dit:

«Aquesta guerra està destinada a defensar el pan-eslavisme contra'l pan-germanisme.»

Sí!... I a deixar sense *pan* als eslaus, als germans, als nebots, als cosins i a tota la parentela.

Pobre Pius XI...

Per Roma s'assegura, i sembla que amb bastants visos de certesa, que la principal causa de la mort del Sant Pare ha sigut el tremendo disgust que va produir-li la guerra que amb tanta virulència ha esclatat a Europa.

Si la noticia fos exacta i en els *partes* dels combats que diariament s'entaulen hi hagués la costum d'expressar-hi tota la veritat dels fets, del dia 20 del corrent hauria d'haver-se redactat d'aquesta manera:

«*Morts que la guerra ha ocasionat avui:*

Mil alemanys.

Mil francesos.

Dos-cents belgues.

I un papa.»

Entre gent de sagristia:

—Bruseles s'ha entregat. Però s'ha entregat sense lluita. Tant bé que'ns hauria vingut una mica d'agarrada!...

—Per què?...
—D'haver-hi hagut resistència, els alemanys, naturalment, s'hi haurien fet a canonades, i... abur monument d'en Ferrer!... En aquests casos, una bala de canó té molta més eficàcia que mil telegrams.

Un socialista francès ho ha dit ben clar:
«Convé que en aquesta guerra, que és guerra

per la pau, la força brutal sigui esclafada per complet. Però havem de procurar que'l poble alemany compregui la nostra voluntat; que no vegi en nosaltres cap odi de raça ni cap *chauvinisme* insensat. Diguem-li que és la seva llibertat—com és la nostra—lo que anem a defensar; que és la seva vida i el seu honor que volem posar al abric de les brutals diplomacies i de les malsanes ambicions. Així la nostra victòria serà més ferma, el nostre triomf més gran, i l'humanitat entera—l'Alemanya democràtica inclusiu—ens donarà les gracies d'haver-li tret del damunt l'horrible malestrugança.»

No'ls sembla que hi toca aquest fulano?

DE ACTUALIDAD

MAPA DE EUROPA

(En colores)

Verdadero Teatro de la Guerra

Precio: Dos reales

ORÁCULO DE LAS NACIONES

¿QUIÉN GANARÁ?

Divertidísimo e ingenioso juego de cartas político-satíricas para adivinar de quien será la victoria al final de la

TERRIBLE GUERRA EUROPEA

Precio del juego: 15 céntimos

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8
Tinta Ch. Lorilleux y C^{ia}

A CASA LA SENYORA EUROPA

—Què fa vostè aquí tot sol?

—A mi m'agrada fer el "florero"